

3. Ludzas pulks.

* Pulka komandieris E. Mauriņš un kultūrālās nozares vadītājs O. Svenne izsūtījuši šādu uzaicinājumu Ludzas apriņķa tautas tradīciju vācējiem un krājējiem:

„Folkloras krātuvē no citām Latvijas daļām ir savākti bagātīgi mūsu tautas gara mantu krājumi, bet no Latgales pagastiem un apriņķiem šo materiālu ir vismazāk. Lai šo trūkumu izlīdzinātu un paglābtu no aizmirstības tās tradīcijas, kuŗas līdz šim vēl uzglabājušās tautas atmiņā, mums visiem — aizsargiem, aizsardzēm, korištiem, sportistiem, skolotājiem, kursu un lekciju apmeklētājiem un it visiem sabiedriskiem darbiniekiem — nekavējoties jāstājas tautas gara mantu vākšanas un krāšanas darbā. Mūsu apriņķis ir bagāts nevien tautas gara mantām, bet arī īpatnējām parašām, tautas tērpiem, vēsturiskām un aizvēsturiskām vietām. Senču tradīciju gaismā celšana stiprinās tautas nacionālo pašapziņu un vienību, un tādēļ šo vērtību meklēšana, pētīšana, uzrakstīšana un aprakstīšana lai ietilpst mūsu pulka kultūrālās dzīves uzdevumos.

Uzdevuma sekmīgākai veikšanai jāņem vērā zemāk minētie norādījumi:

1. Tautas tradīcijas — dainas, pasakas, teikas, sakāmvārdi, ierašas, māņi un ticējumi — jāuzraksta tieši tā, kā teicēji saka, pie tam jāpūlas uzrakstīt visas savā apkārtnē esošās tradīcijas. Aprakstot dažādus senlaiku paradumus, sevišķa vērība jāpiegriež vakarēšanai.

2. Tautas mūzikā — uzrakstīt īpatnējās tautas dziesmu melodijas, sīki aprakstīt veclaiku rotaļas un dejas (uzrādot pareizu takti un ritumu); aprakstīt seno laiku mūzikas instrumentus, pieliekot klāt zīmējumus. Kur būs atrodams kāds pilnīgs veclaiku mūzikas instruments, pulks lūkos to iegūt pirkšanas ceļā.

3. Svarīgākos momentus cilvēka mūžā — radības, kristības, precības, vedības, kāzas un bēres — sīki aprakstīt, sakarā ar seno laiku parašām, pievienojot attiecīgo dziesmu apsveikumu un novēlējumu tekstus.

4. Senču svinamās dienas — Saulgriežus, Jaunu gadu (ķekatas), sveču dienu, Meteni, Pelnu dienu, Māras dienu, Jurgus, Piegulnieku svētkus, Līgo svētkus, Labrenci, Bērtuļus, Pļaujas

svētkus, Jumi, Miķeļus, Veļu dienas, Mārtiņus, — aprakstīt ar parašām, māņiem, ticējumiem, rotaļām, kostīmiem.

5. Seno tautastērpu pilnīgi apraksti (kā sieviešu, tā vīriešu), pieliekot, pēc iespējas, klāt zīmējumus krāsās; vērtīgi būs tikai vietējo oriģinālo tautas tērpu apraksti.

6. Tautas ārstniecība — buṛamo un pūšamo vārdu teksti, norādot, pret kādām slimībām tie lietoti; uzskaitīt slimības, kuṛu dziedināšanā pielietota laitišana, braucīšana, riebsana u. c. ārējie līdzekļi. Sastādīt pilnīgu vietējo tautas ārstniecības augu sarakstu, uzrādot, kādā sagatavojumā un pret kādu slimību katrs no augiem lietāts. Ārstēšana ar minerālvielām, pārdabisko spēku piesaukšana (labie un ļaunie gari).

7. Vēstures pieminekļu — pilskalnu, seno kapenu, seno un jaunāko laiku kauju vietu un kara kapu apraksti, norādot viņu atrašanās vietas (pagasts, ciems vai apgaita). Dažādas teikas, leģendas un nostāsti par pilskalniem, kapenēm, vecām baznīcām, svētiem ozoliem un liepām, akmeņiem u. c. vērā liekamiem vēstures un dabas pieminekļiem.

3. L. a. p. sporta pulciņu priekšnieki un priekšnieces apmācību izbraukumā.

Katram tautas tradīciju vācējam (-jai) savāktie materiāli tūlī jānodod vietējās aizsargu nodaļas priekšniekam nosūtīšanai pulka štābam, vai arī jāiesūta pulka štābam tieši. Rakstītājam jāatzīmē savs amats, vārds, uzvārds, dzīves vieta, tāpat teicēja vārds, uzvārds, vecums un dzīves vieta. Vākšanas darbā vajaga iedziļināties un to turpināt neatlaidīgi, izmantojot šim nolūkam katru izdevīgu gadījumu. Apvidos kur dzīvo cittautieši, tautas tradīciju materiālus uzrakstīt tai valodā, kādā teicēji stāsta.

Ienākošos materiālus pulka štābs nodos attiecīgām šo vērtību krātuvēm. Materiāli iesūtāmi, ja arī tos nevar savākt gluži tīk pilnīgus, kā šis raksts paredz.“

* Janvāra mēnesī pulkā notikuši sporta pulciņu priekšnieku un priekšnieču, lauku teātru vadītāju un ieroču instruktoru kursi.

* Uz pulka vadības iniciatīvi š. g. 15. maijā notiks plaši bērnu svētki katrā pagastā. Vajadzīgos priekšnesumu u. c materiālus aprīķa skolām izsniedz pulka kultūrālā daļa.

* 26. janvārī Rundēnu aizsargu nodaļa sarīkoja Rundēnu 16 g. atbrīvošanas atceres svētkus. Notika dievkalpojums baznīcā, pulka kom. pal. kpt.-ltn. Frišmaņa referāts „Atbrīvošanas cīņas un mūsu pienākumi“, koŗa dziesmas, runas koŗa un sporta priekšnesumi. Vakarā uzveda R. Blaumaņa drāmu „Launais gars“.

Atzīmējama plaša apkārtnes iedzīvotāju piedalīšanās atceres svinībās un viet. valsts pamatskolas skolotāju ļoti aktīvā dalība pagasta sabiedriskās dzīves veicināšanā un aizsargu nodaļas atbalstīšanā. Nodaļas kultūrālo pasākumu iniciātors, skolas pārzinis agr. Zeltiņš, sadarbībā ar nod. priekšnieku Nemiro, rāda labu priekšzīmi vienības gara izkopšanā, šai tāļu no visiem centriem stāvošā pagastā.

4. Jēkabpils pulks.

* Sērenes aizsardzes, ar enerģisko priekšnieci Rimšana kundzi, pag. na zēlē rīkoja savu tradicionālo slēgto tās vakaru. Uz šo vakaru aizsardzes bija gatavojušās ar sevišķu rūpību. Sarīkojumu ar uzrunu atklāja pulka kom.

sangu gādīgais darbs šē visai apsveicams.

7. Valkas pulks.

* 6. janvārī Valkas tautas namā uz apspriedi sanāca pulka teātra trupu vadītāji no pulka vienībām. Apspriedi ar uzrunu atklāja pulka kultūrālās nozares vadītājs agr. Baltietis. Pulka režisors F. Kļaviņš nolasīja referātu „Aizsargi kā lauku kultūrālās dzīves veidotāji un sekmētāji“. Režisors Dombrovskis - Dumbrājs referēja par: „Lugu mākslinieciskā vērtība un režijas darbs“ un „Paņēmienu pie lugu iestudēšanas“. Sanāksmes dalībnieki guva daudz vērtīgu teorētisku un praktisku norādījumu. Referenti uzsvēra lugu pareizas izvēles un iestudēšanas lielo nozīmi, jo laiks, kādā mēs tagad dzīvojam un kums devusi nacionālās vienības sajūta, prasa, lai tautas pašapziņa un vienotais gars netiktu maitāti ar surogātiem, bet mākslai jābūt tādai, kas dod īstu dvēselisku, garīgu atspīgu.

Ar uzrunu pie sanāksmes dalībniekiem vēl griezās p. korrespondents J. Dārziņš, lūgdams lielāku līdzdarbību ziņu sniegšanā par nodaļu dzīvi, lai presē dotu aizsargu darba pārskatu plašākai sabiedrībai.

Apspriede noritēja ciešā saskaņā un vienprātībā.

* Zeltiņu nodaļa 19. janvārī, pagasta namā, rīkoja 13. rotas mācītāja Ed. Putniņa referātu: „Latvietis un viņa dzimtenes mīlestība“, kam sekoja tautisko deju kursu noslēgums.

* Mēra aizsardžu pulciņš sarīkoja no 15. līdz 20. janv. mākslas aušanas kursus, instruktore Dambergas vadībā. Kursos galveno vērību piegrieza mājas apstākļos pagatavojamiem mākslas audumiem, dzīvokļu izdaiļošanai un praktiskai dzīvei.

* Sanitārie kursi aizsargiem, ko sarīkoja Gaujienas ģimnazijā 8. rota, noslēdzās 26. janvārī ar attiecīgu pārbaudījumu. Pārbaudījumu izturēja 17 aizsargi un aizsardzes. Kursus vadīja aizsargu ārsts Dr. P. Lūsis.

8. Valmieras pulks.

* 11. un 12. janvārī Valmierā notika I bataljona un štāba rotas komandējošā sastāva apmācības. Kā lektori un apmācību vadītāji bija ieradušies aizsargu štāba militāro apmācību pārzinis kapt. Ķikulis un armijas štāba kapteinis Opmanis. II bataljona komandējošā sastāva apmācības notika 18. un 19. janvārī Limbažos.

Ar katru gadu pulka komandējošā sastāva apmācībās tiek uzstādītas lielākas prasības. Apmācībai un audzināšanai jāiet roku rokā. Aizsargu komandieriem jābūt īstiem aizsargu audzinātājiem ne tikai vārdos, bet neatlaidīgā, priekšzīmīgā darbā un dienesta pienākumu pildīšanā. — Ar šo apziņu un apmācībās iegūtām zināšanām aizsargu komandieri atgriezās savā darbā.

* Pirmās sanitārpalīdzības obligāto-niskie kursi štāba rotas aizsargiem un aizsardzēm bija no 8. I — 25. I Kur-sus vadīja pulka vecākais ārsts Dr. Dross un I bataljona ārsts Dr. Krog-zems. Aizsargi un aizsardzes ar lielu interesi noklausījās ārstu priekšlasīju-mos un izpildīja vajadzīgos praktiskos vingrinājumus sanitārpalīdzības snieg-šanā. Kursi noslēdzās ar slēgtu vaka-ru, kurā apmeklēja arī lūgti viesi. Šinī sarīkojumā pulka kultūrālās nozares vadītājs stud. theol. J. Mekšs nolasīja lekciju „Rakstura un personības audzi-nāšana“. Aizsardzes — mākslinieces Ezergaiļa, Ūdra un Vītola jkdzes kupli-nāja vakaru ar dziesmām un mūzikas priekšnesumiem.

* Vasarā aizsargiem un aizsardzēm pa-redzēti ārstu vadībā sanitārpalīdzības praktiskie darbi nometņu laikā. Bez tam rudenī notiks sanitārkursi, kuŗos sagatavos sanitārdarbiniekus.

* Štāba rotas aizsargu koris, brīv-mākslinieka A. Sinepa vadībā, gatavo-jas nākamiem dziesmu svētkiem.

* Aizsargu organizācija ar savu tūras darbu ienes Valmieras dzīvē

5. R. a. p. kara spēles dalībnieki

nu rosību un saturu. Aizsargu rindās tagad ir daudz redzamu sabiedriskās un kultūras dzīves darbinieku. Kopējais kultūras un valsts aizsardzības darbs vislabāki vieno aizsargus un aizsardzes ar vietējo sabiedrību.

* Lādes nodaļa, sevišķi pēdējā laikā, attīsta intensīvu sabiedriski - kultūrālo darbību. Zvaigznes dienā aizsargu namā sarīkoja eglītes vakaru ar 11 jaunuzņemto aizsardžu iesvētīšanu, balvu izdalīšanu sportistiem un koŗa priekšnesumiem. Vakaru ar patriotisku svētrunu ievadīja pulka mācītājs Lapinš, pēc kam runāja pulka komandiera palīgs Zariņš. Svētiki teicami izdevās, nevien idejiski, bet arī materiāli.

1936. gada kulturālās darbības plānā nodaļa paredzējusi sarīkot 12 izrīkojumus ar teātra izrādēm, koŗa koncertiem, sporta priekšnesumiem. Bez tam noturēs arī kursus dažādās nozarēs.

* Vitruŗes nodaļai pagasta valde piešķīrusi 1 ha zemes — sporta laukuma ierīkošanai.

* 19. janvārī Rūjienā noslēdzās aizsargu sanitārie kursi, kurus vadīja aizsargu ārsts Dr. H. Bērziņš. Kursus absolvēja 29 aizsargi un aizsardzes no Rūjienas pilsētas, Jeru, Ternejas, Lādes, Ipiķu, Idus, Rūjienas pagasta un Koŗu nodaļām un 2 dalībnieki no Dzelzceļu aizsargu pulka.

* Sanitāros kursus Naukšēnu nodaļā vadīja rajona ārste Bebris, bet 23. janvārī eksaminēja Dr. H. Bērziņš.

* 2. rotas orķestris 26. janvārī atzīmēja 5 gadu darbības atceri ar koncertu Dikļos. Orķestri 12 dalībnieki. Lieļu centību tie izrādīja sava jubilejas koncerta sagatavošanā, ko vadīja aizsargu štāba orķestŗu virspārraugš Imaks. Programmā bija Auziņš, Vāgners, Bachs, Midlends, Volss. Vakaru ar uzrunu atklāja rotas kom. J. Kīlis.

* Uz pulka komandiera A. Prauliņa ierosinājumu, Burtnieku aizsardzes savus gada svētkus atzīmēja visai īpatnējā veidā. Tās ar priekšnieci Praul-

šu mājās, lai nokristītu divus trūcīgā valēnieka 2 un 3 g. vecus bērnus — Rasmu un Aivaru, kurus aizsardžu pulciņš nolēmis pieņemt un audzināt par saviem krustbērniem. Bērnus kristīja Burtnieku mācītājs Briedis. Pēc garīgās ceremonijas aizsardzes savus krustbērnus bagātīgi apdāvināja un sarīkoja kristību mielastu. Arī pagājušos svētkos čaklās Burtnieku aizsardzes apdāvināja pagasta trūcīgos bērnus.

* Staiceles drāmatiskā pulciņa valde nolēmusi pievienoties kultūras darbā Rozēnu aizsargu nodaļai, nododot pēdējai arī visu pulciņa inventāru, kā dekorācijas, mūzikas instrumentus, bibliotēku u. c., ar noteikumu, ka inventārs izlietojams vietējās un apkārtnes sabiedrības kultūrālo mērķu veicināšanai, bet attiecībā uz Kultūras fonda pulciņam lietošanā nodoto bibliotēku, izprasīt no Kultūras fonda atļauju bibliotēkas nodošanai aizsargu nodaļai, saskaņā ar Kultūras fonda noteikumiem. Inventāru, neieskaitot bibliotēku ap 700 sēj., pulciņš novērtējis uz Ls 3500,—.

9. Madonas pulks.

* Lielu piekrišanu sabiedrībā jau guvuši pulka štāba rīkotie kultūrāli - sabiedriskie vakari. Tādi notiek aizsargu namā ik trešdienas, sniedzot bez jebkādas ieejas maksas vērtīgus mūzikāli - vokālus priekšnesumus un referātus. Noturēti pulka kultūrālās nozares vadītāja P. Kalniņa, vidusskolas direktora Aizpurīša, skolotāja Ozoliņa, advokāta Lazdiņa u. c. priekšlasījumi, kurus noklausījušies caurmērā ap 250 dalībnieku ik sarīkojumā.

* Gandrīz katru svētdienu pulks rīko arī labi apmeklētus lielākus sarīkojumus. Tā 12. janvārī Saikavas aizsardzes un aizsargi viesojās Madonā ar J. Norviļa mīkeli „Senču kāzu godības“, pie kam mūzikālo uzvedumu vadīja un senlatvju kokles pavadījumus izpildīja mīkales autors. 18. janvārī pulka sporta klubs rīkoja Zemnieku drāmas tēra viesizrādi. Uzveda A. Deglava

smu lugu „Vecais pilskungs“. 26. janvārī bija L. Ū. studenšu prezidiju konventa koŗa (60 dalībnieces) koncerts. Visi ſie vērtīgie, sabiedrībā atsaucīgi uzņemtie, sarīkojumi liecina, ka sabiedriskā dzīve, kas pēdējos gados Madonā bija pagurusi, ar aizsargu nama uzcelšanu tagad guvusi jaunas iespējamības un lietpratīgu, nopietnu vadību.

* Laikā no 22. līdz 25. janvārim Madonā notika militārie kursi komandieriem. Piedalījās 50 komandieru no pulka visām vienībām. Kursos darbojās 7. Siguldas kājnieku pulka virsnieki. Izņemta aizsargu 1936. gada apmācības programma paraugapmācību veidā.

* 26. janvārī Madonā sākās pulka vienību teātra vadītāju kursi. Tajos piedalās 30 personas un kā lektori darbojas vairāki pazīstami režisori. Notiek plašāks paraugiestudējums. Kursu noslēgums — 16. februārī.

* Dzīva gatavošanās pulka vienībās notiek dziesmusvētkiem, ko pulks 15. jūnijā rīko aprīņa mērogā Madonā. Par virsdiriģentu aicināts T. Reiters. Koŗu labākai sagatavošanai, aprīņķis sadalīts 6 novados. ſos pirmos Madonas aprīņa dziesmu svētkus pieskaņos Saules kaujas atcerei. Kā ziņāms, 1236. gadā notika slavenā kauja pie Saules, kur Zemgaļi, kopā ar leišiem, sakāva Zobenbrāļu ordeni. ſis uzvaras cildināšanai dziesmu svētkus paredzēts nosaukt par „Saules svētkiem“.

* No 27. janvāra līdz 2. februārim Grašu aizsardzes rīkoja vienu nedēļu garus mājturības kursus, tā izlietodamas ziemas vaļīgāko laiku derīgu mājturības zināšanu iegūšanai. Kursus vadīja instruktore E. Cināte. Noslēguma vakarā piedalījās ap 150 lūgtu viesu.

10. Cēsu pulks.

* 25. un 26. janvārī Cēsu aizsargu namā notika pulka 3 bataljonu (I, II un ſtāba) komandējošā sastāva apmācības, kuŗas vadīja aizsargu ſtāba priekšnieks pulkv.-ltn. Zālītis un anījas ſtāba kapteinis Liepiņš. Sanā

. M. a. p. komandieri šaušanas apmācību paraugstundā

atklāja pulka komandieris M. Treijs, uzsvērdams militārās apmācības lielo nozīmi aizsargu organizācijā. Pēc tam norādījumus deva pulka kompalīgs kapt.-ltn. Freibergs, iztīrādams apmācību programmu. Aizsargu štāba priekšnieks pulkv.-ltn. Zālītis nolasīja referātu par militāro ētiku. Sekoja praktiski vingrinājumi un uzdevumu atrisināšana uz kartēm. — Līdzīgas apmācības pulka III un IV bataljona komandējošam sastāvam notika 27. un 28. janvārī Dzērbenē. Tur apmācībās piedalījās arī aizsargu štāba militāro apmācību pārzinis kapt. Kikulis. Abās vietās apmācības bija kupli apmeklētas.

* Cēsu pag. nodaļas aizsargi un aizsardzes 12. janvārī sarīkoja priekšlasījumu vakaru. Pulka kultūrālās nozares vadītājs V. Grozgalvs runāja par nacionālo apziņu, bet skolotājs A. Bočs — par Rūdolfu Blaumani. Pēc priekšlasījumiem nodaļas priekšnieks V. Kerpe nolasīja pārskatu par pag. gada darbību. Nodaļa darbojusies rosīgi. Rosīgi darbojas arī aizsardžu pulciņš A. Lāča kdzes vadībā.

* 12. janvārī iesākās pirmās palīdzības kursi štāba bataljona aizsardžu pulciņam. Kursus atklāja pulka komandieris M. Treijs. Pēc tam aizsardzes uzrunāja pulka vecākais ārsts Dr. Vanadziņš. Kursi vēl turpinājas.

11. Tukuma pulks.

* Pulka Jūras rota izbūvējusi šaujlaukumu, jūras kāpās starp Klapkalnciemu un Apšciemū. Laukuma izbūvei vajadzīgo zemesgabalu, 2000 kv. metru platībā, rotas lietošanā nodevis Mežu departaments bez atlīdzības. Šaujlaukums izbūvēts 5 m platumā un 400 m garumā, un tanī būs iespējams izvest visus šaušanas vingrinājumus. Laukums Jūras rotai ir liels ieguvums, jo līdz šim šaušanas vingrinājumi bija jāizved ļoti nepiemērotos apstākļos. Laukuma izbūvi veica paši jūrnieki.

12. Ilūkstes pulks.

* 11. un 12. janvārī Grīvā notika pulka vienību komandiešu apmācības. Tās vadīja aizsargu štāba priekšnieks pulk-

vedis-ltn. J. Zālītis, nolasīdams arī vairākas lekcijas par valstisko un militāro audzināšanu. Armijas štāba apmācības daļas kapteinis K. Mangulis lasīja par brīvības cīņām.

13. Bauskas pulks.

* Pulka virsnieku apspriede notika 16. janvārī Bauskā, aizsargu namā. Apspriedē piedalījās nodaļu priekšnieki un vadu komandieri. Apspriedi vadīja pulka komandiera palīgs vlt. Ed. Senka, kas nolasīja referātu par disciplīnas nozīmi audzināšanā. Apspriedes dalībniekus iepazīstināja arī ar 1936. gada apmācību plānu un deva sīkākus norādījumus par militārās audzināšanas un apmācību izvešanu nodaļās.

* Bauskas aizsargu nama skatuvei uzstādīta papildus apgaismošanas ierīce, ar kuŗu sasniedz 16.000 vatu spēcīgu gaismu. Skatuvei nepieciešamas vēl jaunas dekorācijas un piemērotas mēbeles.

* Mežotnes krāj-aizdevu sabiedrība ziedojusi Mežotnes aizsargu nodaļai Ls 275,— un Codes - Mežotnes ugunsdzēsības biedrība — Ls 100,—, kas nāk par labu projektējamam Mežotnes aizsargu namam.

* Rundāles nodaļas gadskārtējais sarīkojums ar bazāru un teātra izrādi šogad notika 26. janvārī pamatskolas telpās. Uzveda „Vecais pilskungs“ pulka drāmatiskā ansambļa izpildījumā.

* 2. februārī Bauskā, aizsargu namā, notika pulka veterinārārsta Cīruļa priekšlasījums par zirgkopības un zoohigiēnas jautājumiem.

* Bauskas un apkārtnes lauksaimniecības biedrība atdāvināja Bauskas aizsargu pulkam savu bibliotēku, ar apm. 500 sējumiem, ap Ls 1000,— vērtībā. Kopā ar jau agrāko Latviešu Jaunatnes savienības dāvēto bibliotēku (ap 700 sējumu) un saviem grāmatu krājumiem, pulks nodomājis likt pamatus jaunai, plašai bibliotēkai un lasītavai, kas būs pieietama ne tikai aizsargiem, bet arī sabiedrībai.

* Pie Iecavas nodaļas nodibinājies III vads.

* Bauskas aizsardžu pulciņš sarīkoja 2 nedēļu mājturības kursus, L. L. K. mājturības instruktores A. Ozoliņas vadībā. Kursu noslēgumā pie bagātīgi un ar gaumi klātiem galdiem bija pulcējušies kuplā skaitā viesi no pilsētas un laukiem. Kursantes uzrunāja aprīņķa lauku pašvaldību vecākais J. Piekuss.

* Skaistkalnes aizsargu nodaļa kopā ar pagasta pašvaldību un vietējām sabiedriskām organizācijām sarīkoja 6. janv. plašāku izrīkojumu, kurā atlikums nāca par labu Bauskas aizsargu pulkam.

* 2. februārī Jaunsaules aizsargi sarīkoja savā namā zemnieku drāmas teātra viesizrādi „Svešas asinis“.

14. Kuldīgas pulks.

* Planicas pagasta valde, savā 14. janvāra kārtēiā sēdē, kurā vadīja pagasta vecākais V. Freimanis, piedaloties valdes locekļiem K. Grinbergam, V. Ernestsonam un darbvedim E. Jākobsonam, nolēmusi sekojošo:

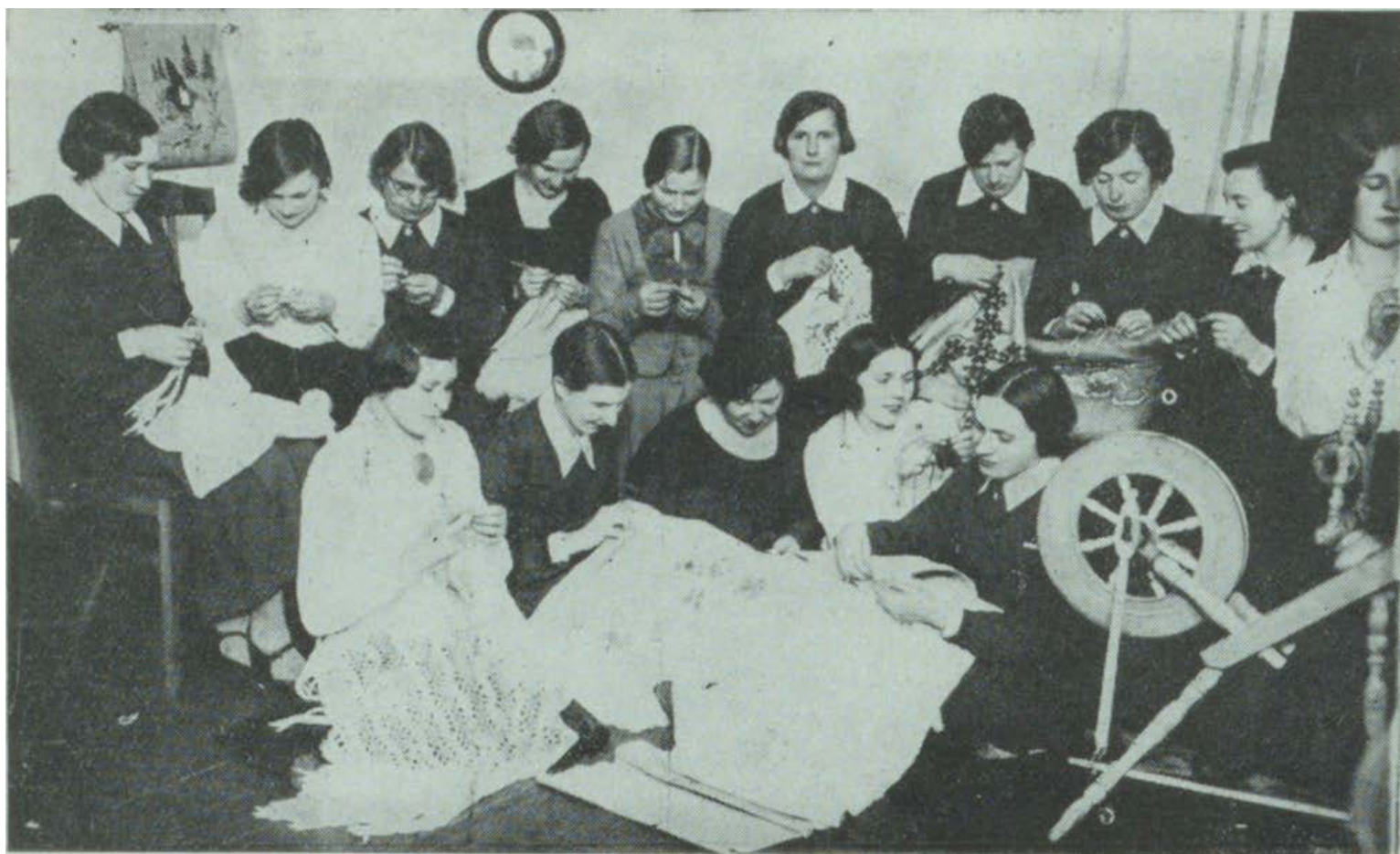
„Savā pastāvēšanas laikā aizsargu organizācija izveidojusies arvienu plašāka un tagad kļuvusi par tautas goda un vienības sargātāju. Galvenais aizsargu ideju paudējs ar drukātā vārda palīdzību ir žurnāls „Aizsargs“, kurš arī ir jaunā laika domu paudējs, tāpēc žurnāla izplatīšana atbalstāma visiem spēkiem. Lai veicinātu šī žurnāla izplatīšanu pagastā un dotu aizsargu organizācijas dalībniekiem ne tik daudz materiāla, kā morāliska atbalsta, pagasta valde vienbalsīgi nolēma:

1) segt par 1936. gadu žurnāla abonēšanas maksu visiem pagasta aizsargu nodaļas dalībniekiem, skaitā 17, kā arī 6 aizsardžu pulciņa dalībniecēm;

2) abonēt žurnālu priekš abām vietējām pamatskolām, katrai pa vienam eksemplāram.“

15. Liepājas pulks.

Pulka nodaļās arvien lielāku piekrišanu gūst vakarēšana. Sanāk kopā 10 — 15 kaimiņi no tuvākās apkārtnes, parasti darbdienas vakaros. Bieži dalās arī vietējie sabiedriskie un Latvijas lauksaimniecības kameras darbinieki — ces un ņem dalību pārrunās par

Krotes aizsardzes vakarēšanā.

Ministrs A. Bērziņš 16. J. a. p. komandieru vidū.

turpmākiem lauksaimniecības, mājturības, dārzkopības u. c. darbiem.

Vislielākie nopelni vakarēšanu sarīkošanā pieder aizsardzēm. Sevišķi rosīga izrādījusies Pērkones nodaļa. Vairāk kā 10 lauksaimnieki izteikuši vēlēšanos sarīkot savās mājās vakarēšanas. Ļoti labi izdevušos vakarēšanu 29. janv. sarīkoja Pērkones nod. pr. M. Dzintarnieks, Pērkones Vecdzintarniekos, kur aizsardzes ieradās pagasta īpatnējos tērpos.

* Dunikas aizsardzes, priekšnieces J. Putras vadībā, rīko vakarēšanas, strādājot kādu lielāku rokdarbu aizsargu bazāram. Līdz šim bijušas jau trīs vakarēšanas. Pirmā notika Sedviņu ciema Piečos, tad Dunikas Vecbumbuļos un Sprūdos. Vakarēšanas ir reizē arī literāriskas sanāksmes ar referātiem un pārrunām. Vakarēšanās piedalās līdz divdesmit cilvēku.

Pulciņš rosīgi darbojies arī pagājušā vasarā un pulcinājis ap sevi jaunatni. Rīkoti izbraukumi un literāriskas sanāksmes.

16. Jelgavas pulks.

* Jelgavā, aizsargu namā, uz apspriedi 19. janvārī bija pulcējušies pulka komandējošā sastāva virsnieki un pulka ārsti. Ap 200 dalībnieku lielo sanāksmi vadīja pulka komandieris A. Ausmanis. Pārrunāja pagājušā gadā veikto darbu, aizsargu līdzdalību lauku kultūrālās dzīves veidošanā un apsprieda nākošā gada darba plānu.

Aizsargu apspriedē ieradās arī iekšlietu viceministrs A. Bērziņš. Plašā runā ministrs atzīmēja, ka Jelgavas aizsargu pulka aizsargi bija starp pirmajiem, kas sagatavoja ceļu brīvībai un jaunā laika kārtībai. „Partiju laikos aizsargu organizācija bija viena no tām, kas bija pasargāta no ārdošās partiju politikas. Pēc pagājušā gada 15. maija aizsargi un sevišķi to komandējošā sastāva locekļi, dabiski, atrodas visas pagasta dzīves priekšgalā. Aizsargu uzdevums tāpēc ir pareizi izprast un apgaismot jaunās iekārtas pamatus kā pūlītiskā, tā kultūrālā un saimnieciskā nozīmē.

Visās dzīves nozarēs un notikumu norisē mēs redzam svarīgus jautājumus, kuriem nevar pāriet garām neviens apzinīgs valsts pilsonis. Pirms pagājušā gada 15. maija viscaur valdība nenoteiktība un valdības pašas nezināja ceļu, pa kādu jāiet. Likumus izdeva ne tie, kam tie bija jāpilda. Aiz likumu izdošanas slēpās aprēķini un kombinācijas. Tagad likumus dod cilvēki, kam tie pašiem jāpilda, kam jāatbild tautas un vēstures priekšā. Vairāku svarīgu likumu rezultāti būs redzami tikai pēc ilgāka laika. Kā tāds minams izglītības likums, kurā ietverta tautas audzināšana latviešu valsts garā.

Plašāk savā runā ministrs piešķir arī likumiem par amatniecības kameronas dibināšanu un saimniecisko padomi. Pateicoties šiem svarīgiem likumiem, tauta varēs ņemt visplašāko daļu valsts kultūrālā un saimnieciskā dzīvē. Valdībai izdevies panākt pilsētu un lauku iedzīvotāju interešu saskaņošanu. Tagad nav iemesls runāt par lauku iedzīvotāju, vai arī pilsētu iedzīvotāju pārmērīgu atbalstīšanu, jo atbalsts nāk visiem un tur, kur tas visvairāk vajadzīgs. Ļoti svarīgi ir tas, ka Latvijas strādnieks nāk atpakaļ pie savas tautas un pilnīgi uzticas valdībai, jo zina, ka viņa taisnīgās prasības tiks ievērotas.

Ministra runu sapulcējušies uzņēma skaļiem aplausiem. Tad ministrs pasniedza Triju zvaigžņu ordeni 6. rotas komandierim V. Biernim un Penkules nodaļas priekšniekam Kr. Habermanim, bet Aizsargu nopelni krustu — pulka vecākajam ārstam Dr. R. Celmam un Dobeles nodaļas priekšniekam U. Matisonam.

Sanāksmes dalībnieki ar trīskārtēju „lai dzīvo“ sumināja Ministru Prezidentu K. Ulmani un aizsargu goda šefu ģen. J. Balodi.

* Jau vairākus gadus no vietas Zaļenieku pagasta Pūtel-Ikvildu māju saimnieks Ģederts Nemanis ziedojis lielākas summas aizsargu vajadzībām, apzīmēdamies aizsargu organizācijas lielo zīmi valsts un tautas dzīvē. Ar prieku atzīmējams, ka arī šogad viņš turpinājis pildīt savu brīvprātīgi uzņemto pie-

Jelgavas aizsargu nams.

Liepājas kara ostas darbnīcās izgatavotās aizsargu jaunās lidmašīnas.

* Rudzetu nodaļa 27. janvārī sarīkoja vērtīgu lauksaimniecības kino filmas demonstrēšanu. Instruktori Kviesītis, Upītis un Bušēvics nolasīja lekcijas par putnkopību, lopkopību un dārzkopību.

* Pēdējā laikā aizsargu nodaļas Latgalē bez saviem tiešiem uzdevumiem lielu vērību piegriež kultūrālās dzīves izkopšanai. Tā Skaistas aizsargu nodaļa izstrādājusi savu kultūrālās darbības plānu 1936. gadam. Pie nodaļas nolemts dibināt drāmatisko un sporta pulciņus, kuŗi saviem priekšnesumiem varētu kuplināt nodaļas sarīkojumus. Bez tam sarīkos veselu ciklu lekciju dažādās pagastu vietās, gan ar vietējiem, gan no ārienes aicinātiem lektoriem.

nākumu un ziedojs Zaļenieku nodaļas vajadzībām 320 ls, tā dodams labu piemēru arī citiem pilsoņiem.

17. Rēzeknes pulks.

* Pulkam šinī gadā piešķirtas telpas aizsargu mītnes ierīkošanai. Jaunā aizsargu mītne būs bij. Latviešu biedrības telpās un to uzturēs ar saviem līdzekļiem pilsētas valde, Latgales apdrošināšanas savienība, kooperatīvs „Gaisma” un Rēzeknes sabiedriskā aptieka. Mītnes vajadzībām Rēzeknes latviešu biedrība dāvinājusi 40 krēslus.

* Latviešu biedrības tautas nama telpās pulks 26. janvārī sarīkoja plašu bērnu rītu, kurā piedalījās Rēzeknes pilsētas un apriņķa skolu jaunatne — pāri par 500 dalībnieku. Bērnu rītu atklāja tautskolu inspektors J. Seilis. Pulka koris un orķestris piedalījās ar priekšnesumiem. Vairākas dziesmas nodziedāja arī atsevišķo skolu kori. Ministru Prezidentam un dzimtenei par godu sanāksmi noslēdza ar Dziesmu brīvai Latvijai.

18. Daugavpils pulks.

* Pulka sakaru btl. komandējošais sastāvs, ar kom. Inku priekšgalā, bija sapulcējies 1. janvārī bataljona mītnē, kur sagaidīja pulka kom. Silavu, lai to apsveiktu Jaunā 1936. gadā. Pulka kom. Silavs visiem komandieriem novēlēja veselību un nesatricināmu gribu sekmēt mūsu Tautas Vadoņa ideālus.

* Sakaru btl. sportistu saime 5. janvārī dezināja bataljona mītnē eglīti.

* Pulka fiziskās audzināšanas kursi notika 18., 19. un 20. janvārī. Apmeklēja kursus 40 personas — arī no pulka plašās teritorijas vistālākiem stūriem. Pulka kom. Silavs atklāja kursus pulka sēžu zālē ar īsu uzrunu, aizrādīdams, ka visaugstākais sports ir nodzīt taisnu vagu tīrumā un gludu vālu plāvā, bet nav slikti nodarboties arī ar sportu ķermeņa izkopšanai un vingrināšanai.

* Piedrujas un Izvaltas aizsargu aizsardzēm sarīkoja 19. janvārī Indras pamatskolā teātra izrādi.

Visus ienākumus no vakariem ieskaitīs „Aizsargu nama fondā“, jo nodaļai reti sapīgs ir telpu jautājums.

Dzelzceļu pulks.

* 25. janvārī Liepājas latviešu biedrības 15. maija namā notika dzelzceļu aizsargu pulka 6. rotas svinīgā solījuma akts. Svinībās piedalījās Kurzemes divīzijas komandieris ģen. O. Dankers, pulka kom. J. Ozoliņš ar palīgu kapt.-ltn. Grīvānu, vairāki Liepājas garnizona augstākie virsnieki un daudz citu viesu. Aizsargi un aizsardzes nostājās ierindā ar rotas kom. vlttn. Birstiņu priekšgalā. Garīgo aktu noturēja mācītāji prof. V. Maldonis un V. Zanders. Aizsargus uzrunāja pulka kom. J. Ozoliņš. Pēc solījuma parakstīšanas aizsargi un aizsardzes sumināja tautas Vādoni, valsts un armijas vadību. Aizsargus sveica ģen. O. Dankers un pulka II btl. kom. Jurevics. Sekoja Liepājas garnizona orķestra un solistu koncerts.

* Sakaru rotas aizsargs, Jelgavas nodaļas revīzijas komisijas priekšsēdētājs un gāzu instruktors, konduktoru brigāžu pārzinis, Mārtiņš Skujiņš 1. janvārī atskatījās uz nokalpotiem 25 gadiem dzelzceļu dienestā un 35 gadiem valsts un sabiedriskā darbā.

Aizsargu aviācija.

* Aizsargu priekšnieka ieceltā komisija janvāra pēdējās dienās pārbaudīja Liepājas kara ostas darbnīcās būvētās aizsargu lidmašīnas un atzina tās par piemērotām uztādīto prasību veikšanai. Lidmašīnas atstāj ļoti glītu ārējo iespaidu, un darbnīcām pienākas patiesa atzinība par rūpīgo darbu. Pie lidmašīnu būves izlietoti 50% Latvijas materiālu. No ārzemēm ievests motors, instrumenti un korpusa materiāla pusfabrikāti. Lidmašīnas divvietīgas, derīgas apmācības lidojumiem, kā arī kaujas uzdevumu veikšanai. 2. februārī aizsargu lidotāji jau paspēja ar jauno lidmašīnu īpašībām iepazīties lidojumā un bija par rezultātiem iepriecināti.